

PITANJE SMJEŠTAJA MUZEJA GRADA ZAGREBA MIŠLJENJE PROF. GJURE SZABE

Zagreb, 26. XII.

Izgradnjom novog paviljona za likovnu umjetnost i uređivanjem starog paviljona na Trgu Kralja Tomislava ponovo se pokreće pitanje smještaja Muzeja grada Zagreba, kojega vodi od osnutka zaslužni poznavalac prošlosti grada Zagreba, muzeolog prof. Gjuro Szabo. Stoga je vrijedno znati za njegovo mišljenje, koje se u budućim rješavanjima mora svakako uvažavati.

O muzejskom pitanju pisao je g. prof. Szabo i u Matasićevoj »Narodnoj starini« (XIII.). U posljednjem broju mjesečnika »Gradskog namještenika« (Zagreb, br. 13, str. 41) objelodanjuje prof. Szabo članak »Zadaci muzeja i potrebe muzeja«, u kojem poslije priznanja Rakovcu i prezaslužnom Mijatu Sabljaru, kojemu se danas ne zna ni za grob, piše o aktualnim potrebama muzeja grada Zagreba. Medju ostalim veli ovo:

»Za sve vrijeme trajanja naših muzeja nije se ni za jedan sagradio valjan dom. Muzej grada Zagreba nastao je poslije milenijske kulturno-historijske izložbe godine 1925. Za muzej su prikupili predmete Braća Hrvatskog Zmaja. Kada je izložba prošla, po nalogu tadašnjega načelnika pok. Vjekoslava Heinzela bude muzej smješten u daljnje prostorije Umjetničkog paviljona. U proračunu grada Zagreba figuriralo je nekoliko godina po pola milijuna za gradnju nove zgrade za muzej u Zagrebu, ali je sve ostalo kao po starom. Muzej grada Zagreba ostao je u podrumu, gdje je bila nekoć kavana. U Umjetnički paviljon htjeli su smjestiti gradsku knjižnicu, ali kada se pristupilo pomnom izvedenju planova za pregradnju, vidjelo se, da bi ona bila skuplja nego gradnja nove zgrade. Paviljon treba da ostane i nadalje za izložbe i kulturne priredbe ili za muzej umjetnina Ivana Meštrovića, koji bi – veli Szabo – i te kako privlačio kulturni svijet, kao nešto najzamnijega. Odu li jednom njegovi radovi iz Zagreba, ne će se više nikada povratiti.

Prijedloga za smještaj muzeja ima mnogo (Gornjogradska škola i Popov toranj, današnji Stol sedmorice ili Gornji grad). Prof. Gj. Szabo je protiv toga i predlaže kao jedino moguće rješenje, da se odluči za novogradnju muzeja i to za jednostavnu, prikladnu i ugodnu zgradu, gdje bi se predmeti mogli lije-po svrstati. Svakom pojedinom muzeju valja osigurati mogućnost vlastitog i samostalnog razvitka. Prof. Szabo na kraju ističe značenje muzeja grada Zagreba, koji je kompliciran organizam već zato, što je Zagreb dobrim dijelom i cijela Hrvatska i Slavonija, a i više... Opisujući pojedine znatnije predmete u muzeju, veli prof. Szabo, da »u muzeju nije smrt nego osjećaj vječne sile i vječnih sila, koje i sada djeluju i djelovat će još u daleka stoljeća!« (ie.)